

v době, kdy se za člena družstva přihlásil, zbaven svéprávnosti, nejedná se o smlouvu ve smyslu §u 865 obč. zák., nýbrž o smlouvu od původu neplatnou, která se platnou státi nemohla ani tím, že ji po nabytí svéprávnosti schválil. Povinnosti, přeptati nebo dotazovati se v příčině žalobcovy svéprávnosti žalované družstvo nemělo, neboť nejde o žalobu družstva na žalobce o zadostiučinění dle §u 866 obč. zák., nýbrž o jeho žalobu na družstvo o uznání členství.

Čís. 2336.

V řízení směnečném lze do konce ústního jednání v první stolici přednésti nové skutečnosti a nabídnouti nové důkazy k opodstatnění námitek vznesených proti směnečnému platebnímu příkazu ve lhůtě §u 557 c. ř. s.

Nespravedlivou a bezdůvodnou bázeň nelze spatřovati v tom, že dlužník byl přiměn k podpisu směnky vyhrůžkou trestního udání.

(Rozh. ze dne 23. února 1923, Rv II 111/23.)

Procesní soud první stolice ponechal k námitkám žalovaného směnečný platební příkaz v platnosti a uvedl mimo jiné v důvodech: V první řadě dlužno uvést, že námitky žalované strany, jakož i skutkové přednesy sloužící námitkám těmto za podklad, pokud obě nesouhlasí s písemnými směnečnými námitkami žalovaného, se odmítají jako nepřipustné a opožděné, poněvadž nebyly ohlášeny ve třídní lhůtě neprodlužitelné (konečné), tak že po uplynutí této lhůty jest s nimi žalovaná strana vyloučena (§ 557 c. ř. s.). Důsledkem toho lze se zabývatí toliko námitkami, jež podala žalovaná strana včas. Žalovaný namítá též neplatnost žalobní směnky, poněvadž prý poupis na něm byl vynucen pohrůžkou trestního oznámení a skutečným násilným zadržením v kanceláři právního zástupce žalující banky. Uvádějí sice svědek T. a K., že T. i právní zástupce žalobkyně hrozil žalovanému, že když nezaplatí nebo nepodepíše směnek, bude na něho učiněno trestní oznámení. Naproti tomu nikdo nepotvrdil, že byl žalovaný násilně zadržen v kanceláři, dokud neprohlásil, že směnky podepíše. Soud je toho přesvědčen, že vyhrožování trestním oznámením není nucením ve smyslu §u 870 obč. zák., jež by činilo smlouvu, tedy v tomto případě připojený podpis neplatným, poněvadž žalovaný neměl se čeho báti, když jeho postup ohledně zálohy od žalobkyně přijaté byl správným. Odvolací soud rozsudek potvrdil mimo jiné z těchto důvodů: První soud především zcela správně nepřihlížel k oněm námitkám a skutkovým přednesům, sloužícím jim za podklad, které teprv po uplynutí lhůty §u 557 c. ř. s. byly učiněny. Tyto námitky jsou opožděné a právě proto nemusel první soud s nimi se obírat a není jeho řízení kusé proto, že tak neučinil. Pokud jde o námitku neplatnosti akceptu proto, že byl prý na žalované firmě vynucen, nevšimá si žalovaný toho, že bázeň dle §u 870 obč. zák. musí býti nejen důvodna, nýbrž také neprávem vzbuzena, o čemž ovšem nelze mluvit tenkrát, když

věřitel domáhá se toliko svého práva proti svému dlužníku, jak tomu jest v tomto případě.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Lze beze všeho připustiti, že také ve směnečném řízení platí zásada, že žalovaná strana může do konce ústního jednání přednésti nové skutečnosti a nabídnouti nové důkazy k o p o d s t a t n ě n í n á m í t e k, v z n e s e n ý c h p r o t i s m ě n e č n ě m u p l a t e b n í m u p ř í k a z u v e l h u t ě §u 557 c. ř. s. Správně však nižší soudy vyložily, že ve směnečném řízení není přípustno, vznést při ústním jednání nové námítky, a opřít je novým přednesem skutkovým a důkazním. Žalovaná firma uplatňovala v písemných námitkách proti směnečnému platebnímu příkazu ve směrech, které mohou tu přicházeti v úvahu, jednak, že jí žalobkyně neprávem nepočítá k dobru částky 50.000 Kč (zálohu, danou firmě B.) a 2000 Kč (peníz, vrácený prý zřízení žalující banky Františku N-ovi), a že n á s l e d k e m t ě c h t o n e s p r á v n ý c h p o l o ž e k (a další položky 1600 Kč, účtované jí k tíži z obchodu ořechového, o kterou však v dovolacím řízení více nejde), nesprávně vypočteno jest saldo, jež prý představuje zažalovaný směnečný peníz, takže ve skutečnosti žalobkyni ničeho nedluhuje, nýbrž má přeplaceno, a pohledávka, k jejímuž krytí zažalovaná směnka sloužila, neexistuje, ježto celý směnečný a obecnoprávní dluh jest zaplacen; jednak, že jí proti žalobkyni přísluší vzájemné pohledávky 18.000 Kč a 5.000 Kč, započtením namítané proti zažalované pohledávce. J e n o t ě c h t o n á m í t k á c h m o h l o b ý t i j e d n á n o, j e n v t ě c h s m ě r e c h b y l o l z e p ř i ú s t n í m j e d n á n í p ř e d n ě s t i n o v ě s k u t e č n o s t i a n a b í d n o u t i n o v ě d ů k a z y. B y l o p a k i o p o l o ž k á c h 50.000 Kč a 2.000 Kč i o v z á j e m n ý c h p o h l e d á v k á c h 18.000 Kč a 5.000 Kč p o d r o b n ě j e d n á n o a p ř i h l í ž e n o t a k ě k n o v ě m u p ř e d n e s u v t ě c h s m ě r e c h. P o k u d v š a k ž a l o v a n á p ř i ú s t n í m j e d n á n í d o v o z o v a l a z a p l a c e n í d l u h u z j í n ý c h d ů v o d ů a u p l a t ň o v a l a d a l š í v z á j e m n é p o h l e d á v k y, š l o o n o v o t y, v e s m ě n e č n ě m ř í z e n í n e p ř í p u s t n ě a n e b y l o k p ř í s l u š n ě m u s k u t k o v ě m u a d ů k a z n í m u p ř e d n e s u p r á v ě m h l e d ě n o n í ž š í m i s o u d y. P r o t o, ž e s e t a k n e s t a l o, n e l z e t u d í ž o d v o l a c í m u ř í z e n í d u v o d n ě v y t ý k a t i v a d n o s t p o r o z u m u §u 503 čís. 2 c. ř. s. N e o b s t o j í v š a k a n i v ý t k a, ž e o d v o l a c í s o u d n e s p r á v n ě p o s o u d í l v ě c p o s t r á n c e p r á v n í (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). D l u ž n o u z n a t i, ž e t a k ě v t o m s m ě r u r o z s u d e k o d v o l a c í h o s o u d u j e s t b e z v a d n ý m. P o u k a z u j í c p r o t o k e s p r á v n ý m d u v o d u m o d v o l a c í h o r o z s u d k u p ř í p o m í n á s e p r o t i v ý v o d ů m d o v o l a c í h o s p i s u j e š t ě t o t o: N e p l a t n o s t s m ě n k y n e l z e d o v o d í t i z u s t a n o v e n í §u 870 o b ě c. z á k. p ř e s t o, ž e p r v ý s o u d z j i s t í l, ž e p r o k u r i s t a ž a l u j í c í b a n k y a j e j í p r á v n í z á s t u p c e o s t ř e h r o z í l i ž a l o v a n ě m u t r e s t n í m o z n á m e n í m, n e z a p l a t í - l i n e b o n e p o d e p í š e - l i s m ě n k y. B u d ' t o m ě l ž a l o v a n ý d o b r é s v ě d o m í, a v t o m p ř í p a d ě n e m u s í l s e b á t i t r e s t n í h o o z n á m e n í a t r e s t n í h o ř í z e n í, — n e b o b y l s i v ě d o m t o h o, ž e s e p r o v í n í l p r o t i t r e s t n í m u z á k o n u a ž e z t o h o v z e š e l n á r o k ž a l u j í c í b a n k y p r o t i n ě m u, a t u b y l a b a n k a o p r á v ě n ě ž á d a t i n a n ě m v y r o v n á n í n e b a l e s p o ň z a j i š t ě n í t o h o t o n á r o k u a h r o z í t i m u z a s l o u Ź e n ý m t r e s t n í m o z n á m e n í m.

kdyby tak neučinil; ani v tom, ani v onom případě nemůže žalovaný tvrditi, že ho žalující banka přiměla k podpisu směnky bázní n e s p r a v e d l i v o u a d ů v o d n o u.

Čís. 2337.

Pokud lze nájemci, chráněnému zákonem ze dne 27. dubna 1922, čís. 130 sb. z. a n. povolití prozatímní opatření k zajištění nájemních práv dle Šu 382 čís. 6 ex. ř.

(Rozh. ze dne 6. března 1923, R I 179/23.)

Dle smlouvy ze dne 28. srpna 1917 příslušelo navrhovatelum v domě odpůrkyně nájemní právo až do 31. října 1927. Ježto odpůrkyně zamýšlela dům zciziti, domáhali se navrhovatelé prozatímního opatření, by odpůrkyni bylo zakázáno dům zciziti, zatížití nebo zastaviti, avšak jenom k účelu zachování nájemních práv navrhovatelů, a aby povolena byla knihovni poznámka tohoto zákazu. Současně žalovali navrhovatelé odpůrkyni na dodržení nájemní smlouvy. Soud první stolice povolil prozatímní opatření, avšak pouze do pravoplatného rozhodnutí sporu o dodržení nájemní smlouvy, rekursní soud povolil k rekursu navrhovatelů prozatímní opatření až do 31. října 1927. D ů v o d y: Stížnost žalující strany čelí pouze proti tomu, že prozatímní opatření povoleno jí bylo jen až do pravoplatného rozhodnutí sporu o dodržení nájemní smlouvy a nikoli až do 31. října 1927, t. j. na dobu trvání nájemních práv, jak v návrhu žádala. V tom směru shledává rekursní soud stížnost odůvodněnou, neboť předloženou smlouvou nájemní ze dne 28. srpna 1917 je dostatečně osvědčeno, že straně žalující přísluší práva nájemní v domě až do 31. října 1927. Tato práva nájemní porušila žalovaná strana tím, že zamýšlí dům prodati, tak, že strana žalující nájemní práva, jež v knize pozemkové nejsou vložena, vzhledem k ustanovení Šu 1120 obč. zák. vůči kupitelům domu nemohla by uplatňovati majíc pouze nárok obligační na náhradu škody vůči pronajímatelce. Účelem povoleného prozatímního opatření bylo chrániti nájemní práva strany žalující ohledně neprodaného posud domu zákazem jeho zcizení, zatížení nebo zastavení. Povaha těchto ohrožených práv nájemních vyžaduje však toho, by ochrana jich poskytnuta byla na celou dobu jich trvání, t. j. až do 31. října 1927, neboť, kdyby omezena byla jen do pravoplatného rozhodnutí sporu, mohla by strana žalovaná po skončení tohoto sporu dům prodati, aniž by vyhradila pro žalující stranu trvání práv nájemních po dobu smluvenou, čímž by ochrana těchto práv, povoleným prozatímním opatřením poskytnutá, stala se illusorní.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Proti usnesení prvního soudu, kterým bylo odpůrkyni zakázáno zciziti, zatížití nebo zastaviti dům čp. 586 v L. k účelu zachování nájem-